

Tekoča gibanja v prvi polovici leta in ugodna poslovna pričakovanja do konca leta kažejo, da bo gospodarska rast letos dosegla 5,8 %. V prvi polovici leta je bila gospodarska rast 6,5-odstotna, kar je precej nad lanskoletnim povprečjem, ki po reviziji podatkov znaša 5,7 %. Glavna dejavnika gospodarske rasti sta visoka realna rast izvoza (13,9 %) in investicij v osnovna sredstva (21,6 %). Ob pospešeni realizaciji pri gradnji avtocestnega omrežja ter visokem obsegu gradnje nestanovanjskih objektov so se v polletju najbolj povečale investicije v zgradbe in objekte (realno za 26,5 %). Visoka je bila tudi rast investicij v opremo in stroje (17 %), na katero pozitivno vplivajo tudi ugodne gospodarske razmere v mednarodnem okolju. Slovenija namreč po vstopu v EU že četrto leto zapored dosega visoko realno rast izvoza. V tem hitreje kot izvoz blaga letos narašča izvoz storitev, kjer opazamo tudi strukturne premike v korist deleža skupine ostalih storitev (zlasti storitev posredovanj, finančnih, gradbenih ter raznih poslovnih, profesionalnih in tehničnih storitev), ki poleg deleža storitev potovanja, tako letos presega delež storitev transporta v skupnem izvozu storitev (gl. str. 6 in 7). Proizvodnja in izvoz cestnih vozil, ki sta se začeli hitreje krepiti že v drugem četrtletju letos (gl. str. 13), bosta v drugi polovici leta delno nadomestila pričakovano rahlo umirjanje v mednarodni konjunkturi. Realna rast izvoza blaga in storitev bo v letu 2007 po napovedi dosegla 13,4 %. Napoved rasti investicij v osnovna sredstva, pri katerih letos pričakujemo 14,5-odstotno realno povečanje, predvideva umirjanje rasti v drugi polovici leta, ki je povezana zlasti z umirjanjem investicij v gradbene objekte in se že kaže v nekaterih tekočih podatkih (gl. str. 14). Realna rast zasebne potrošnje po prvih ocenah letos ostaja zmerna; tekoči kazalniki nakazujejo rahlo pospešitev v primerjavi s preteklim letom s 4 % na 4,2 % (gl. str. 15), spodbujeno predvsem z ugodnimi razmerami na trgu dela, deloma tudi z učinkom davčne razbremenitve na rast neto plač. Z okrepljeno rastjo domače potrošnje in izvoza bo letos visoka tudi realna rast uvoza (14,3 %).

V letu 2008 se bo gospodarska rast umirila na 4,6 %, v letu 2009 pa na 4,1 %. Nižja realna rast bruto domačega proizvoda v primerjavi s letom 2007 bo deloma posledica pričakovane umiritve rasti izvoznega povpraševanja (na 10,3 %), deloma pa bo k temu prispevala tudi bolj umirjena stopnja rasti investicij v osnovna sredstva (6,2 %). Še naprej se bo povečeval obseg investicij v infrastrukturne objekte, zlasti nadaljnjo izgradnjo avtocest, prav tako bo še naraščal tudi obseg investicij v stanovanjsko gradnjo ter opremo in stroje. Investicijska aktivnost se bo tako še naprej krepila in bo pomembno prispevala h gospodarski rasti, vendar pa glede na že doseženo visoko raven takšnega povišanja, kot smo mu bili priča v letu 2007, v prihodnjem letu ne moremo pričakovati. Rast zasebne potrošnje bo ostala na podobni ravni kot v letu 2007 (4 %). Za razliko od letošnjega leta, ko jo spodbujajo predvsem rast zaposlenosti in tudi pozitivni učinki sprememb v dohodninski zakonodaji, bo ključni dejavnik rasti v prihodnjem letu višja rast plač. V letu 2009 pričakovano ciklično umirjanje gospodarske rasti na 4,1 % bo predvsem posledica še nadalje upočasnjene rasti investicij v osnovna sredstva (2,6 %) zaradi predvidenega zaključka izgradnje avtocest, čeprav pričakujemo, da bodo relativno večji pomen pridobile investicije v železniško infrastrukturo. Glede na umirjanje rasti razpoložljivega dohodka, ki bo posledica predvidene umiritve rasti plač in zaposlenosti, se bo tudi rast zasebne potrošnje v letu 2009 vrnila na raven blizu dolgoletnega povprečja (3,4 %).

Visoka gospodarska aktivnost letos ugodno vpliva na gibanja na trgu dela, kjer se močno povečuje zaposlenost, kazalniki brezposelnosti pa dosegajo najnižje vrednosti po osamosvojitvi. Približno četrtina

letošnje visoke rasti formalne zaposlenosti je povezana s pospešeno gradbeno aktivnostjo, kjer so bile povečane potrebe po delovni sili pokrite tudi z zaposlovanjem tujih delavcev. Visoka je bila tudi rast zaposlenosti v poslovnih storitvah ter v kovinski in avtomobilski industriji. Čeprav pričakujemo, da bo rast zaposlenosti do konca leta nekoliko nižja, kot je bila v polletju, pa bo v celem letu (2,3 %) precej presegla pomladansko napoved, v prihodnjih dveh letih pa se bo postopoma umirila (na 0,9 % in 0,6 %). Stopnja registrirane brezposelnosti se je do junija znižala na najnižjo raven od aprila 1991, na 7,5 %, anketna pa v drugem četrtletju 2007 na 4,6 %, kar je najmanj, odkar jo merimo (gl. str. 11). Njuno nadaljnje zniževanje je pričakovano tudi v prihodnjih dveh letih (na letni ravni registrirane na 7,4 % v letu 2008 in na 7,1 % v letu 2009 ter anketne na 4,9 % oziroma 4,8 %). Kljub ugodnim splošnim trendom se na trgu dela ohranjajo nekateri strukturni problemi (gl. str. 21).

Rast plač se bo v celotnem obdobju napovedi ohranjala pod predvideno rastjo produktivnosti. V prvih sedmih mesecih letos se je bruto plača na zaposlenega nominalno povečala za 5,7 % (gl. str. 12), napoved za celo leto pa predvideva njeno 5,9-odstotno povečanje. Takšno gibanje odraža nekoliko hitrejšo rast plač v zasebnem sektorju, kot je bilo predvideno s pomladansko napovedjo, kar je povezano predvsem z ugodnimi gospodarskimi gibanji letos in deloma tudi z višjimi izplačili v marcu, ko so podjetja ugotavljala poslovno uspešnost za lani. V javnem sektorju bo predvideno počasnejše naraščanje plač v javnem sektorju posledica zamika v pričakovanem začetku izplačevanja plač po novem sistemu plač in odpravljanju nesorazmerij med plačami v javnem sektorju, ki se bo v letih 2008 in 2009 odrazilo v pospešeni rasti plač v tem sektorju. Kljub temu skupna rast plač tudi v teh letih (nominalno 7,3 % oziroma 5,7 %) ne bo presegla rasti produktivnosti (nominalno 7,4 % oziroma 6,4 %).

Po letošnjem povišanju se bo inflacija v prihodnjih dveh letih umirila. Ključni razlog za relativno hitrejšo rast cen v Sloveniji v primerjavi s povprečjem evrskega območja, ki smo ji priča v zadnjih letih, so učinki procesa realne konvergence slovenskega gospodarstva. Primerjava gibanja cen v prvih osmih mesecih letos s preteklima letoma pokaže, da se večina skupin cen spreminja (raste oz. pada) podobno kot v istem obdobju preteklih dveh let. Izjemi sta visoka rast cen v skupini hrana ter rekreacija in kultura. K rasti slednjih največ prispeva rast cen počitnic (gl. str. 8). Jesenska napoved letne inflacije za leto 2007 tako znaša 4,3 %, povprečne inflacije pa 3,4 %. Skladno z napovedmi mednarodnih ustanov o umirjanju rasti cen hrane na svetovnem trgu v prihodnjem letu predvidevamo upočasnitev rasti domačih cen hrane. Da bi preprečili prenos višje rasti cen v nekaj skupinah na ostale cene in hkrati prispevali k umiritvi inflacijskih pričakovanj, pa je ključnega pomena tudi to, da usklajeno delovanje makroekonomskih politik zagotovi stabilen makroekonomski okvir, ki bo zagotovil prilagajanje relativnih cen in ne dviga splošnega nivoja cen. To bo omogočilo vračanje inflacije na ravnovesno raven med 2,5 in 3 % že v prihodnjem letu.

Septembrska 0,4-odstotna inflacija je rezultat višjih cen oblačil in obutve, hrane in gostinskih storitev. Delno so se uresničile napovedi o nadaljevanju rasti cen hrane v jesenskih mesecih, tako da se je prispevek višjih cen hrane k inflaciji povzpел že na 1,5 odstotne točke, kar predstavlja več kot 40 % skupnega povišanja cen v letošnjem letu. Podobno kot v preteklih letih so nove kolekcije povišale cene oblek in obutve. Po pričakovanjih je zaradi posezonskih znižanj v septembru prišlo do močne pocenitve storitev počitnic v paketu.